

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Præterea.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Prohibemus.

PARAPHRASIS.

Ut ne Episcopi, Abbates, vel alij Prælati novos census Ecclesijs imponant, aut veteres augeant, vel partem proventuum Ecclesiarum suis usibus approprient, prohiber Concil. Lateran. sed eam potius libertatem inferioribus conservent, quam sibi volunt à suis Superioribus obtineri, irrita faciens, quæcumque contra hanc prohibitionem acta fuerint.

SUMMARIUM.

Irriti declarantur novi census perpetuales, ex quibus Ecclesia suo consuata.

Notandum. Prohiberi in hoc cap. & irrita declarari, quæ in imponendis novis censibus realibus perpetuis sunt, ex quibus redditur Ecclesia censualis. Non autem prohiberi census quosdam personales, & temporales, ex justa causa, ad vitam Redemptoris v. g. Ecclesiæ, imponi solitos, prout in 3. cap. h. r. jam dictum *Notando secundum.*

CAPITULUM VIII.

Præterea.

PARAPHRASIS.

Intelligens Alexander III. Pontifex, quod quidam Rectores Ecclesiarum propria sua auctoritate, nihil sciente aut consentiente Episcopo, certam quandam pensionem, seu censum statuerint, qui etiam defunctis solvi debeat Monachis cum quibus colluierant, ab Ecclesia quas taliter censuales constituerant, prescribit Vigoriensi Episcopo, Monachos talem pensionem exigentes, auctoritate non esse, neque illis solvendum aliquid, vi talis factæ dispositionis, cui legitima auctoritas Episcopi, aut ejus Officialium

tum semel, sed sæpius etiam; ait enim in relato §. Pontifex, sustinere se, pro multis necessitatibus, quæ superveniunt, ut si manifesta & rationalis causa extiterit, moderatum ab eis valeat auxilium postulari. Quod idem jus competit, non quidem Suffraganeis, & Vicarijs, nisi aliud consuetudo habeat, sed omnibus alijs Episcopo Superioribus, in suis Diocesis; & ex probabili sententia etiam Capitulo Cathedrali, Sede vacante, ad quos jus Episcopi devolutum est, ac Generalibus suorum Ordinum Regularium, qui omnes rectè intelligi possunt, nomine Episcoporum, & Præpositorum, de quibus hic §. loquitur.

4 Notandum quartum. Charitativum subsidium hoc exigi in primis posse ab omnibus Ecclesijs, & beneficiatis Episcopo subiectis, cum sit onus mixtum, adhaerens personis, in ordine ad Ecclesias, seu beneficia; nisi redditus beneficij sint tam tenues, ut neque commodam & honestam sustentationem ex tali beneficio habeat Clericus, quamvis pingue patrimonium habeat, prout cum pluribus alijs docet *Azor l. cit.* Et quavis etiam Laici subditorum nomine veniant, non obligantur tamen ad subsidium hoc charitativum, juxta praxin, & receptam consuetudinem; sicuti nec obligantur monasteria, aut Ecclesiæ Diocesis exemptæ, cum præsumi non possit, decisionem talem factam esse, cum præjudicio talium Ecclesiarum; aut Clericus, qui beneficium non habet, vel qui ex solis distributionibus quotidianis vivit, cum subsidium hoc sit annexum beneficiorum redditibus.

5 Notandum denique quintò. Quod Episcopi non possint in totum remittere hoc subsidium charitativum; quamvis enim possint semel aut bis illud remittere, in totum tamen non possunt remittere, quia debetur vi juris communis, & publici, quod privatorum auctoritate tolli non potest; & remissio hæc cederet in grave præjudicium aliorum. Vide *Cap. conquirente de off. Jud. ordi.* Et *l. 3. Theol. Moral. nr. 3. p. l. cap. 3.*

non intervenerit, & alia solemnitates ad alienationem jurium Ecclesie requisita; neque enim simplices Clerici Ecclesias suas, quibus praesunt, propria auctoritate constituere possunt censuales, aut servitutem in eis constituere.

SUMMARIUM.

Prohibentur census imponendi Ecclesijs, vel personis Ecclesiasticis, ultra vitam constituentis, duraturi.

Notandum. Prohiberi potissimum in hoc cap. census ultra vitam constituentis duraturos, quia manifestè cedunt in praedictum Ecclesie, & Successorum. Et quamvis putent aliqui, à contrario sensu ex hoc cap. bene inferri, quòd cum consensu Episcopi, ex causa legitima, & alijs intervenientibus solemnitatibus, ad alienationem jurium Ecclesiasticorum requisitis, possint tales census, etiam post mortem constituentis duraturi, constitui; rectius tamen alij asserunt, quòd sine consensu summi Pontificis hoc fieri non possit; praesertim ubi est recepta *Exiravag. ambitiosa de rebus Ecclesie non alien.* quà prohibentur locationes, & obligationes, bonorum Ecclesiasticorum ultra triennium; juxta quam nec personalis, & temporalis obligatio ultra triennium Ecclesie imponi poterit.

CAPITULUM IX.

Ecclesijs.

PARAPHRASIS.

Ut Ecclesijs, quas de novo Episcopi de manibus Laicorum eripiunt, nulli novi census imponantur, sed contenti sint juribus Episcopalibus Episcopi, prout in cap. *conquerente 16. de off. ord.* habetur, prohibet, & praecipit Pontifex.

SUMMARIUM.

Non potest Episcopus novum censum im-

ponere Ecclesijs, quas de manibus Laicorum liberat.

Notandum. Procedere textum hunc, quocumque modo Episcopus Ecclesiam aliquam de manibus Laicorum liberet; sive injustè eam vi detinuerint; sive censum, qui Laicis solvebatur, sustulerit; sive à jure Patronatus Ecclesiam liberaverit: cum enim Episcopus ex officio suo, ut advertit Abbas, ad taliter liberandam Ecclesiam teneatur, nullum illi propterea ex rigore juris praemium debetur, & nulla recompensatio, sed contentus esse debet, ob rem bene gestam, juribus Episcopalibus ordinarijs, in relato cap. *conquerente* enumeratis, cum in tali casu praesè egerit, ad quod ex officio tenebatur.

CAPITVLVM X.

Innovamus.

PARAPHRASIS.

Statuitur in hoc cap. quoniam seculares Principes, vel Magistratus, novas collectas, contributiones, & vectigalia, si justam habeant causam, imponere possunt (de quibus contule Juris publici Doctores) ita tamen, ut in illos, qui sine justa causa, & legitima auctoritate talia imponunt, pena Canonica Excommunicationis decernatur.

CAPITULUM XI.

Cum Clerici.

PARAPHRASIS.

Colludebant quidam Clerici per occultam & dolosam pactionem (ut advertit *Glossa hic V. collusionem*) cum Religiosis quibusdam, citra auctoritatem Episcopi, ut post mortem illorum, filij eorum, & nepotes ad Ecclesias vacuas praesentarentur, & in vicem talis praesentationis, cetera eis pensiones ex Ecclesiarum proventibus in perpetuum solverentur:

Rrr 3 hanc